

Helgi Øster, fyristöðumaður á Skúlaheiminum við Marknagilsveginn: - Lærlingar fara ekki í læru fyri at spæla sær. Teir hava sett sær eitt mál, sum teir vilja røkka og sum setir krav til teirra

Handverkarar er serligt fólkaslag

- Tað heldur Helgi Øster, og hann veit hvat hann tosar um. Fyrstøðufólkini Helgi og Frida Øster, fóru fyri 28 árum síðan undir at halda hús fyri lærlingum, sum komu til Havnar í Tekniska skúla

Helgi Øster og kona hansara Frida, ið hevur verið sjúk seinastu trý árin, fara ikki longur at hava sína dagligu gond á Skúlaheiminum við Marknagilsveginn.

Helgi Øster er 71 ár, og hóast hann hevur verið biðin um at halda fram fleiri ferðir, gevst hann.

Helgi Øster: - Hóast tað er hugstoytt at hugsa sær, at tú ert komin so væl til aldurs, so noyðist tú at góðtaka hetta. Tað er bert so.

Sveinar fingi bert lærubráv

Helgi og Frida hava havt ein týðandi leiklut í gerandisdegnum hjá lærlingum á bygd, sum seinastu 28 árin hava búið á skúlaheiminum

Helgi er útlærdur maskin-smiður og arbeiddi áður hjá Wensel Petersen.

Áðrenn hetta, var hann formaður í Handverkarafelagnum, og ein teirra, sum saman við Richard Long og Vilhelm Nielsen royndu at fáa skúla settan á stovn, so

lærlingar kundu taka sveinaroynd.

- Áðrenn lærulógin kom, fingi lærlingar bert lærubráv. Hetta gav teimum bert rættindi at arbeiða sum sveinar í Føroyum.

Eg helt eisini at tað var ein avbjóðing og meira hugaligt, um lærlingarnir við sveinaroynd kundu fáa eina meting um, hvat teir dugdu, tá lærutíðin var av.

Orsakað av hesum gerðarmálum, kom Helgi Øster upp í stýrið fyri Tekniska skúlan í 1959. Hann undirvísti í skúlanum í 60'um, og tá Skúlaheimið varð stovnað, vóru hjúnini biðin um at verða fyrstøðufólk har.

28 fólk í húsi

- Í 1964 vóru húsini hjá Thorstein Petersen í Kongagøtu keypt við tí endamáli at hysa lærlingum á bygd, ið noyddust til Havnar at ganga á Tekniska Skúla.

- Starvsfólkini vóru Kalla Jacobsen sum matgjörði, kona mín var um

lærlingarnir, og eg fekt við fyrifallandi arbeiði. Húsini vóru ikki hóskilg til slíkt endamál, og tí smíðaði eg í fleiri ár.

Har vóru fimm kømur og eini seks - átta lærlingar búið á hvørjum kamari. Tilsamans kundu 28 lærlingar búgva hjá okkum.

- Tað var ógvuliga hugnaligt, og ein heilt onnur tíð, sum als ikki kann samanberast við nútíðina.

Kalla Jacobsen var so ófór til at matgera. Tá kom fiskurin beinleiðis úr Vágstovni inn á køksborðið, og har varð hann fingin til haldar. Soleiðis var eisini tá vit drupu seyð um heystið. Alt varð gjørt á heima. Tað var ikki sum nú, tá alt kemur hálvliðugt inn um dyrnar.

- Vit livdu sum ein vanlig familja. Umstøðurnar vóru trøngar, men vit sótu øll til borðs í senn, og eingin fór frá borðinum, áðrenn øll vóru liðug at eta.

- Tað var eisini hugnaligt. tí tá høvdu fólk stundir at práta um mangt og hvat.

- Vit hava ongantíð hildið tað vera rætt við reglum og forboðum. Tað hava vit heldur ikki havt brúk fyri.

Lærlingarnir skuldu vera inni kl. 11 vanligar dagar, og tað var eingin trupulleiki. Skúlaheimið varð teirra heim, meðan teir gingu í skúla, og vit vóru sum ein vanlig stór familja.

Helgi Øster: - Eg havi altíð hildið, at handverkarar eru eitt fólk fyri seg, eitt hampafólk.

Áður vóru lærlingar um 14 - 15 ára gamlir, tá teir fóru í læru, og hetta var nakað sum setti dám á tilveru teirra.

- Hesir dreingir vóru farnir í læru tí teir vildu nakað. Teir høvdu skrivað undir ein bindandi sáttmála, sum setti krav til teirra.

Skipaðu fyri kvøldsetum

- Um ein lærlingur ikki skikkaði sær væl, so kundi hent at lærumeistarin á bygd frætti tað, og so kundu lærusáttmálin koma í vanda.

Tað tóku teir í stórum álvara.

Tá tíðini var ikki nógv at takast við um kvøldarnar, einki sjónvarp ella bilar og tilíkt, bert útvarpið var til at taka.

Tí skipaðu vit fyri kvøldsetum, fólk komu at halda fyrilestar og so skipaðu dreingirnir sjálvir fyri undirhaldinum.

- Í dag eru lærlingar 18 ára gamlir ella eldri, tá teir fara í læru, og skúlatíðin er fimm dagar. Nú byrjar vikuskiftið hóskvøld.

Livihátturin er so nógv broyttur, at tað ikki kann samanberast við gomlu tíðina.

- Tá vit fluttu út á Skúlaheimið við Marknagilsveginn í 1976, gjørdist umstøðurnar betri, men tað var trupult at varðveita gamla skúlaheimsandan, sum var í Kongagøtu.

Tað ráddi um at finna ávíst gongulag, og tað eydnaðist fyri so vítt eisini, ikki minst lærlingunum sjálvum fyri at takka.

- Har kom tað aftur: lærlingar fara ikki í læru fyri at spæla sær. Teir hava sett sær eitt mál, sum teir vilja røkka. Teir eru ikki av tí slagnum, sum fara niðan í Hoydalar, tí teir ikki hava annað at taka sær til.

Ungdómurin gongur hendur í lumma

Løgrelan hevur so ofta sagt við okkum, at tá ung-fólk koma í klemmu, so eru tað sjáldan lærlingar.

- Hinvegin, so skilji eg væl ungdomin í dag. Tað er ræðuligar umstøður vit bjóða teimum, nú tey skulu fara undir vaksnamannalívið, við bert at ganga hendur í lumma.

Eg skilji væl at teir fara í Hoydalar, men teir eru ikki so eldhugaðir fyri hesum, sum lærlingar eru fyri sín-um handverki. Ein handverkarautbúgving er góð barlast hjá teimum ungu.

Nú eru trupulleikarnir, at vit als eingi lærupláss hava at bjóða teimum ungdominum.

Skúlaheimið kann hýsa 90 fólkum, men í dag eru bert 40 lærlingar á skúlaheiminum.

- So mikið harmilgari er tað, tí verkstaðirnir eru so væl útbyggt og gevur góðar praktiskar royndir - eisini í skúlanum, hóast eingin hevur brúk fyri hesum í dag.

Onnur uppgáva hjá Helgi og Fridu Øster á nýggja Skúlaheiminum, at tað varð nýtt sum hotel og veitslu-høllir.

- Tá var bert Hotel Hafnia í Havn, og tí var skúlaheimið nýtt til stórra tiltøk, eitt nú helt Norðurlandaráðið hevur fundir og limir-nir búið her, umframt hóp-in av ungdomsstevnum, ír-óttarstevnum, sangstevnum o.ø. tiltøkum, sum kravdi rúmlig høli.

Hetta var áðrenn Norðurlandahúsið og Hotel Føroyar vóru bygd, og eingi so stór høli vóru tøk.

- Jú, sigur Helgi Øster, vit

Reglur og forboð oneyðugt

Lærlingar gingu tá í skúla seks dagar um vikuna, og frítíðin var tí ikki so long. Vit høvdu ongantíð trupulleikar av teimum ungu. Tað var øgiliga stuttligt, sum Helgi Øster tekur til.

HØVUÐSVINNINGUR:

Nýgerð ella umvæling av 15 fermetra kamari/rúmi

Besta Nálrgólv-vinylbúlagt

untramt málning til veggirnar frá

PROFA v/ Landavegin
Handan Á - 100 Tórshavn - Tlf. 16066

HØVUÐSVINNINGUR:

Olympus Trip AF S-2 fototól

Hent, lítið og lætt v/ sjálvstillandi focus og øðrum hentleikum frá

SMS FOTO & VIDEO

Tlf. 19820 Postmaga 1056 FR-110 Tórshavn